

Reforma Integrată a Justiției în România - Reconstruind Încrederea - O Strategie Holistică pentru o Justiție Funcțională și Eficientă

REZUMAT EXECUTIV

Starea Actuală: Justiția Capturată → Economia Încătușată, o Națiune Vulnerabilizată

România se confruntă cu o criză existențială a justiției. Sistemul nu mai este doar ineficient – a fost capturat de rețele de influență care folosesc mecanismele procedurale (prescripții artificiale prin schimbări de complet, tergiversări în Camera Preliminară, cercetări disciplinare punitive etc.) pentru a asigura impunitatea corupților de mare risc. Consecințele economice și sociale sunt devastatoare: economia națională pierde minim 12 miliarde euro anual prin sifonarea fondurilor europene și pierderea investițiilor străine, evaziunea fiscală distruge bugetul de stat (36% deficit de TVA – cel mai mare din UE), iar încrederea cetățenilor în statul de drept a atins niveluri catastrofale (sub 20% în ultimele sondaje Eurobarometru), toate ducând totodată și la exodul forței de muncă calificate, degradarea serviciilor publice esențiale și creșterea sărăciei.

Soluția: O Reformă Profundă, Nu doar Cosmetică

Reforma Integrată a Justiției este o strategie holistică care combină măsuri structurale urgente, inovație tehnologică și control civic efectiv. Această reformă nu propune ajustări superficiale, ci o **resetare instituțională și morală** pe patru piloni fundamentali (aici fiind doar un rezumat, iar toate aspectele, metodologiile și sistemele în detaliu fiind prezentate în proiectul propriu zis, pe larg detaliat mai jos în cadrul acestui document):

1. Tehnologia ca Garant al Transparenței

- Implementarea blockchain pentru probe și repartizarea aleatorie a dosarelor, eliminând orice posibilitate de manipulare;
- Sistem de monitorizare în timp real a termenelor cu alerte automate către CNICJ;
- Platformă națională de raportare civică a abuzurilor, cu garanții absolute de confidențialitate;
- Digitalizarea completă a proceselor și transmitere live a celor de interes public major;
- Analiză AI pentru detectarea tiparelor suspecte (schimbări nejustificate de complet, rate anormale de prescripție) – sub supraveghere umană a AI-ului și algoritmilor acestuia.

2. Transformarea Morală și Etică

- Crearea CNICJ – o comisie independentă cu experți internaționali și reprezentanți ai societății civile;
- Audit istoric al dosarelor prescrise abuziv și dezvăluirea rețelelor de influență;
- Program de Adevăr cu amnistie condiționată strict de recuperarea prejudiciului și dezvăluirea rețelelor;
- Protecția specială a magistraților onești prin Fondul Special de Protecție;
- Educație etică obligatorie pentru toți magistrații, cu certificare anuală de integritate.

3. Schimbări Legislative Imediate

- Termen strict de 60 de zile pentru Camera Preliminară cu transfer automat la instanța de fond la depășire;
- Interzicerea pedepselor cu suspendare pentru corupția de peste 100.000€;
- Aplicarea obligatorie a confiscării extinse;

- Eliminarea abuzului cu expertizele contabile în dosarele de evaziune fiscală (model Germania și Italia);
- Unificarea practicii judiciare prin AI pentru a opri „loteria judiciară”.

4. Mecanismele de Control Civic

- Proiectul pilot al Juriilor Civice pentru dosarele de mare corupție;
- Tribunale civice de monitorizare pentru cazurile clasate dubios;
- Platformă de raportare civică cu investigare obligatorie în 72 de ore;
- Consiliile Locale de Monitorizare – structuri formate din reprezentanți ai societății civile, avocați și academicieni;
- Educație juridică civică de masă prin ateliere și platforme online.

Impactul și Beneficiile Așteptate (Perioadă 5 Ani):

✓ **Economice:** Recuperarea a peste 1 mld. euro/an din corupție și evaziune fiscală; creșterea PIB cu +0.5% anual prin revenirea investitorilor; reducerea deficitului bugetar cu 3% prin combaterea fraudei cu TVA;

✓ **Instituționale:** Deblocarea absorbției fondurilor UE (500+ milioane euro pentru justiție); reducerea cu 80% a cazurilor închise prin prescripție abuzivă; aplicarea efectivă a confiscării extinse în 70% din dosarele de corupție de peste 100.000 euro;

✓ **Sociale:** Creșterea încrederii în justiție la peste 50% în Eurobarometru; protecția a 100% dintre magistrații victime ale abuzurilor; reducerea cu 90% a delegărilor punitive și a cercetărilor disciplinare abuzive;

✓ **De siguranță națională:** Eliminarea vulnerabilităților care expun România la presiuni externe și fraudă cu fonduri europene; transformarea justiției din punct de slăbiciune în avantaj competitiv național.

Concluzie

Această reformă nu este o opțiune, este o **necesitate strategică** pentru viitorul european și securitatea economică a României. Implementarea acesteia poate genera un randament economic și social exponențial, transformând justiția dintr-un punct de slăbiciune într-un avantaj competitiv național. Prin combinarea măsurilor structurale cu implicarea activă a societății civile, putem reconstrui nu doar un sistem judiciar, ci și încrederea cetățenilor în **dreptate** și statul de drept. Este un angajament solemn față de generațiile viitoare că vor moșteni o Românie în care legea nu este un instrument al puterii, ci protectorul fiecărui cetățean.

Proiectul complet, în detaliu:

Reforma Integrată a Justiției în România

I. Diagnostic și Fundamentele Reformei

Corupția sistemică din justiția românească a depășit stadiul infracțiunilor individuale; ea reprezintă o criză profundă care afectează funcționarea esențială a instituțiilor și erodează însuși fundamentul statului de drept.

Această disfuncționalitate structurală alimentează și o neîncredere publică paralizantă și are totodată costuri și repercusiuni locale directe și devastatoare precum: subminarea mediului de afaceri, blocarea investițiilor strategice și deturnează resurse esențiale de la servicii publice precum sănătatea și educația.

Sistemul judiciar românesc nu suferă doar de corupție sistemică, ci este capturat de rețele de influență cu epicentrul în vârful ierarhiei administrative. Acestea folosesc abuziv atribuțiile administrative – prin detașări arbitrare, schimbări nejustificate ale completelor de judecată și sancțiuni disciplinare punitive – pentru a tergiversa dosarele de corupție până la prescriere și pentru a elimina magistrații independenți. Mărturiile unor judecători și procurori onești confirmă că acestea nu sunt excepții, ci un mod organizat de control al justiției. Orice reformă autentică trebuie să vizeze desființarea acestor rețele de putere, nu doar ajustări procedurale superficiale.

Obiectivul acestei reforme integrate reprezintă o transformare fundamentală. Planul de față nu vizează simple ajustări, ci o restructurare fundamentală menită să reconstruiască un sistem judiciar funcțional, independent și integru. Miza finală fiind restabilirea încrederii cetățenilor într-o justiție corectă și eficientă, capabilă să garanteze armonia socio-politică și protecția reală a drepturilor tuturor.

Exemple utile și studii de caz

Acest proiect, în afară de volumul enorm de studiu, cercetare și procesare a diverselor soluții din diverse materiale de specialitate și numeroase sugestii a unor specialiști, se inspiră și din experiențele altor țări care au implementat reforme cu aspecte relativ similare. De exemplu:

- **Coreea de Sud (meritocrație tehnologică):** au transformat radical justiția implementând curți specializate anticorupție, un sistem meritocratic și au utilizat tehnologia blockchain (un sistem complet transparent și imposibil de alterat sau ‚hackuit’ / penetrat, dacă este corect implementat) pentru îmbunătățirea transparenței;
- **Estonia (digitalizare radicală):** dosare digitale și totul pe blockchain – astfel fiecare semnătură, fiecare decizie și fiecare transfer de dosar sunt imposibil de falsificat sau șters - cetățenii au acces în timp real la procesul judiciar, transformând justiția dintr-un „castel închis” într-un spațiu deplin transparent și accesibil;
- **Georgia:** reformele post-Revoluția Trandafirilor au inclus concedieri în masă ale judecătorilor corupți și digitalizarea sistemului judiciar, ceea ce a dus la o reducere semnificativă a corupției;
- **Islanda (participare civică):** subsecvent revoluției din 2008, Islanda a arătat că cetățenii pot fi cea mai puternică armă împotriva corupției. Au implementat Juriile Civice în dosarele de mare corupție, oferind cetățenilor puterea de a sparge cercul închis al complicităților;
- **Italia:** operațiunea „Mâini Curate” a fost o campanie anticorupție condusă de magistrați independenți, care a dus la anchetarea și condamnarea a numeroși oficiali corupți;
- **Rwanda:** sistemul „Gacaca” a implicat cetățenii în procesul de justiție prin curți locale, reducând corupția și crescând participarea civică;
- **Uruguay și Costa Rica:** au introdus mecanisme de control civic și juriuri cetățenești pentru a crește transparența și implicarea civică în sistemul judiciar.

Aceste exemple oferă o perspectivă practică și pot ajuta și la anticiparea provocărilor ce pot să apară.

II. Reforma Structural-Instituțională (Meritocrație și Răspundere)

Hartă simboluri

[C] 🏠 = acțiuni implementate și monitorizate de societatea civilă, organizații neguvernamentale și cetățeni.

[S] 🏛️ = acțiuni implementate și monitorizate de instituțiile statului.

[C+S] 🤝 = acțiuni ce necesită implicarea atât a societății civile, cât și a statului.

1. Crearea Comisiei Naționale pentru Integritate și Competență Judiciară (CNICJ) [S] 🏛️ [C+S] 🤝

O comisie independentă formată din magistrați, experți și reprezentanți ai societății civile care va gestiona:

1. **Evaluarea și Răspunderea:** Organizarea de audituri de etică și competență, definind clar temeiurile răspunderii disciplinare. Se vor introduce **Indicatori de Performanță (KPI)** stricți pentru inspectorii judiciari, vizând timpul de soluționare a sesizărilor și sancționarea obligatorie a abuzurilor procedurale (ex: tergiversarea motivării hotărârilor sau cererile repetate de abținere), pentru a remedia rata infimă de sancționare actuală (1 la 2000 de cazuri).
2. **Monitorizarea Influenței:** Investigarea suspiciunilor de părtinire politică sau de hărțuire judiciară (folosirea abuzivă a legii ca armă politică).
3. **Selecția și Promovarea:** Implementarea strictă a [Standardelor ELI-Mount Scopus](#), bazate exclusiv pe merit, transparență procedurală și criterii obiective.
4. **Eliminarea „Loteriei Judiciare” (Practica Unitară):** Identificarea rapidă a cazurilor în care instanțele dau soluții contradictorii pe aceeași lege (utilizând instrumente AI sub supervizare umană obligatorie) și

transmiterea imediată de propuneri legislative. Scopul este corectarea legii pentru a garanta că toți cetățenii sunt judecați după aceeași unitate de măsură, nu în funcție de instanța la care sunt repartizați.

5. **Stoparea Impunității (/Ne-pedepsirii) prin Prescripție:** Se va acorda prioritate zero corectării legislative a regimului prescripției, cu scopul expres de a elimina cauzele impunității sistemice (în special tergiversarea artificială a proceselor și interpretările legislative care șterg faptele). Se introduce în Constituție principiul imprescriptibilității faptelor de mare corupție (peste 1 milion euro sau care afectează fonduri UE), similar crimelor împotriva umanității, dat fiind pericolul lor sistemic asupra siguranței naționale și economice a României. Se elimina practica tergiversării artificiale prin schimbări nejustificate ale completelor, cu sancțiuni penale grave pentru cei care o folosesc.
6. **Sistemul de Interceptări și Supraveghere Tehnică:** Pentru a preveni anularea ilegală a interceptărilor, se creează o structură independentă de emitere a mandatelor - Camera Specială Anticorupție a Înaltei Curți, formată din 7 judecători selectați internațional (3 de către GRECO, 2 de către Comisia Europeană, 2 de către societatea civilă) cu mandat de 5 ani neînnoibil. Mandatele de interceptare vor fi emise numai de această cameră specială, cu procedură strict secretă și mecanisme de control multiplu. Orice încercare de avertizare a celor vizați de interceptări duce automat la răspundere penală pentru judecătorul responsabil. Toate interceptările vor fi înregistrate într-un sistem blockchain cu acces limitat doar procurorilor autorizați.
7. **Reforma Urgentă a Inspecției Judiciare:** Inspecția Judiciară devine subiectul unei reforme radicale, cu obligativitatea investigării în termen de 72 de ore a oricărei sesizări privind judecători în cazuri grave (corupție, prescripție artificială etc.). În cazul hotărârilor cu caracter șocant, Inspecția este obligată să inițieze o cercetare disciplinară IMMEDIAT și să raporteze public măsurile luate în termen de 14 zile. Inspecția Judiciară va fi reorganizată fundamental pentru a elimina percepția că este un instrument de presiune asupra magistraților. Inspectorii vor fi selectați printr-un concurs transparent, cu criterii obiective de competență și integritate, nu prin numire politică. Rapoartele de cercetare vor trebui să conțină motive clare, obiective și verificabile, nu aprecieri subiective sau

generale. Orice raport al Inspecției Judiciare care poate avea impact asupra carierei unui magistrat va fi supus unui mecanism de verificare independent de către CNICJ. Se introduce obligativitatea ca toate rapoartele Inspecției să fie publicate (cu excepția datelor cu caracter personal) pentru a asigura transparența și responsabilitatea instituției. Magistrații investigați vor avea dreptul de a fi asistați de un reprezentant al sindicatului sau al unei asociații profesionale de la începutul cercetării. Publicarea lunară a statisticilor de sancționare a magistraților pentru abuzuri grave, cu comparare la nivel european, devine obligatorie pentru a restabili încrederea publică.

8. **Deblocarea Camerei Preliminare:** Modificarea Codului de Procedură Penală pentru a impune un termen limită strict de 60 de zile pentru etapa Camerei Preliminare. Dosarele care depășesc acest termen sunt transferate AUTOMAT la instanța de fond FĂRĂ POSIBILITATEA DE CONTESTARE a acestei dispoziții. Orice încălcare a acestei prevederi de către președinții de instanțe sau procurori conduce la răspundere penală gravă pentru tergiversare intenționată (art. 269-270 Cod Penal), cu pedeapsa minimă de 2 ani închisoare și pierderea automată a funcției. Se instituie un mecanism de alertă automată către Ministerul Public pentru toate cazurile de depășire a termenului de 60 de zile. Toate instanțele vor publica lunar statisticile privind durata dosarelor în camera preliminară, cu identificarea nominală a judecătorilor responsabili de întârzieri. Această măsură urmărește să elimine practica documentată de blocare a dosarelor (până la 5-6 ani) în camera preliminară, practică care a dus la prescripții artificiale în dosare de corupție de mare risc.
9. **Certitudinea Pedepsei și Executarea Reală:** Interdicția totală a pronunțării pedepselor cu suspendare pentru infracțiunile de corupție de peste 100.000 euro și fraudă cu fonduri publice; condamnarea trebuie să însemne executare obligatorie în închidere. Liberarea condiționată devine posibilă doar după executarea a minimum 3/4 din și achitarea integrală a prejudiciului către stat. Se elimină complet criteriile subiective (ex: "lucrări științifice", "comportament exemplar") care au permis eliberarea rapidă a corupților fără restituirea prejudiciilor (ex: cazul Mazăre - 140 milioane euro neachitați).

10. **Reformarea Inspecției Judiciare:** CNICJ va superviza complet activitatea Inspecției Judiciare timp de 3 ani, având dreptul de a bloca orice cercetare disciplinară care pare a avea motivații politice sau care vizează magistrați care au luat decizii nepopulare în dosare de corupție. Inspecția va fi reorganizată cu minimum 30% personal extern sistemului judiciar actual (avocați, profesori universitari, reprezentanți ai societății civile).
11. **Mecanism de Excludere a Rețelelor de Influență:** Se introduce un mecanism special de evaluare a liderilor instituționali cu putere de decizie (președinții de instanțe, membrii CSM, șefii de secții) care au demonstrat implicare în capturarea sistemului. Orice magistrat care a fost documentat în practici de schimbare arbitrară a completelor pentru a favoriza prescripția sau achitări în dosare de corupție va fi exclus din sistemul judiciar, cu posibilitatea de contestare în termen de 30 de zile. Evaluarea se va face pe baza unui audit internațional condus de experți independenți.
12. **Democratizarea Managementului Instanțelor (Spargerea „Feudalizării”):** Pentru a elimina controlul exercitat de „rețelele de influență” prin președinții de instanțe, se modifică mecanismul de desemnare a conducerii. Președinții de instanțe și membrii Colegiilor de Conducere nu vor mai fi numiți exclusiv ierarhic, ci vor fi aleși prin vot direct și secret de către Adunarea Generală a judecătorilor instanței respective. Se elimină prezența automată a șefilor de secții în Colegiile de Conducere, asigurând o reprezentativitate reală și împiedicând concentrarea puterii administrative într-o singură mână. Această măsură necesită **amendarea Legilor Justiției (în special Legea 303/2022 și 304/2022)** pentru a reintroduce concursurile meritocratice de promovare și a elimina mecanismele de control politic introduse prin modificările legislative recente, revenind la standardele de independență funcțională anterioare anului 2022, dar într-o formă îmbunătățită.
13. **Mecanismul de Cartografiere a Rețelelor de Influență:** CNICJ va implementa un sistem avansat de analiză a datelor pentru identificarea automată a rețelelor de influență în justiție, bazat pe tiparele de: schimbări nejustificate ale completelor de judecată, detașări punitive ale magistraților după pronunțarea unor sentințe nepopulare, rate anormale de prescripție în anumite instanțe, și legături între magistrați și anumiți

avocați sau politicieni. Sistemul va genera Rapoarte de Alertă Trimestriale cu rețelele identificate, care vor fi trimise direct către Președinția României, Comisia Europeană și GRECO. Orice magistrat identificat în aceste rețele va fi supus unui proces de vetting accelerat, cu posibilitatea suspendării imediate din funcție în cazuri de urgență.

14. Eliminarea Interimatului și Delegărilor Abuzive ca Instrumente de

Control: Se interzice total utilizarea delegărilor și detașărilor ca mecanism de presiune sau recompensă în cariera magistraților. Toate delegările trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) motivare scrisă detaliată cu dovada necesității obiective (ex: deficit critic de personal în instanța solicitantă);
- b) concurs transparent cu publicarea prealabilă a postului vacant, criterii clare de departajare și listă publică de așteptare;
- c) acordul express al magistratului delegat;
- d) durată maximă de 6 luni, cu posibilitatea unei singure prelungiri justificate excepțional.

Delegările pe funcții de conducere sunt permise exclusiv ca interimat până la organizarea concursului, cu durată maximă de 3 luni.

Se instituie Registrul Național Public al Delegărilor, actualizat săptămânal, cu toate documentele justificative și cu posibilitatea de contestare în instanță în termen de 5 zile.

Încălcarea acestor prevederi constituie infracțiune de abuz în serviciu pentru cel care dispune delegarea, cu pedeapsa minimă de 2 ani închisoare.

15. Imunitate de Protecție pentru Avertizorii din Justiție: Se instituie un mecanism de protecție automată pentru magistrații care denunță nereguli interne (presiuni, corupție, hărțuire instituțională). Orice acțiune disciplinară împotriva unui magistrat care are calitatea de avertizor de integritate se suspendă de drept până la soluționarea definitivă a sesizării sale de către CNICJ. Aceasta va opri folosirea Inspecției Judiciare ca armă de represalii împotriva judecătorilor incomozi.

16. Mecanism Transparent de Selecție a Membrilor CNICJ: Componenta CNICJ va fi formată din 15 membri selectați prin procedură tridimensională cu participare internațională:

- a) 5 membri magistrați (3 judecători, 2 procurori) selectați prin vot secret al Adunării Generale a Magistraților, cu condiția ca fiecare candidat să aibă minim 15 ani experiență și să nu fi fost sancționat disciplinar în ultimii 10 ani. Candidații vor fi pre-qualificați de o comisie internațională formată din 3 experți GRECO;
- b) 5 experți (profesori de drept, avocați, reprezentanți societate civilă) selectați prin concurs public cu comisie mixtă (50% reprezentanți internaționali numiți de Comisia Europeană și Consiliul European, 50% reprezentanți naționali independenți);
- c) 5 membri reprezentanți ai societății civile selectați prin mecanism de selecție descentralizat: 2 de către platforma civică anti-corupție, 2 de către asociațiile de victime ale corupției, 1 de către sindicatele independente de magistrați.

Procesul de selecție va include teste de integritate obligatorii (verificare averi, legături cu rețele de influență, conflicte de interese) și interviuri publice transmise live. Mandatul membrilor CNICJ va fi de 5 ani, fără posibilitatea reînnoirii, pentru a preveni capturarea instituției.

17. Protocolul de Cooperare cu Parchetul European: Se va semna un protocol special de cooperare între CNICJ și Parchetul European, care va permite schimbul automat de informații privind fraudă cu fonduri europene și evaziunea fiscală. Parchetul European va avea acces direct la datele sistemului de monitorizare a rețelelor de influență, iar CNICJ va primi lunar rapoarte despre investigațiile în curs în România. Acest protocol va include un mecanism de intervenție rapidă pentru cazurile în care există riscul prescripției artificiale prin tergiversare intenționată, cu posibilitatea transferării automată a competenței către Parchetul European în astfel de situații.

18. Reforma Sistemului de Formare Profesională: Se înființează Academia Națională de Justiție, independentă de CSM, cu consiliul de administrație format din 40% reprezentanți ai societății civile, 30% magistrați selectați

prin vot secret de către toți magistrații țării, 30% experți internaționali. Toate programele de formare continuă vor fi evaluate anual de către GRECO și Consiliul Europei. Orice formator care promovează interpretări neconforme cu statul de drept sau care încurajează indulgența față de infractori va fi exclus din sistem. Seminariile vor fi înregistrate integral și publicate în format anonim pentru monitorizare publică. Special atenție se va acorda formării în combaterea evaziunii fiscale și corupției de înalt nivel, cu programe standardizate la nivel european.

Compatibilitate legislativă și prevenirea dublării competențelor:

CNICJ este conceput ca o autoritate extraordinară, complementară CSM (Art. 133 din Constituție), nu ca înlocuitor al acestuia. Pentru a evita conflictele de competență care au blocat reformele anterioare (ex: controversele legate de modificările din 2022 promovate de Cătălin Predoiu cu avizul CSM), propunem adoptarea unei legi organice modelate după bunele practici internaționale (ex: Comisia Italiană pentru Meritocrația Judiciară). Această lege va include:

1. Clauză de supremație temporară: CNICJ va avea competențe prioritare asupra CSM doar pentru procesele de vetting și reformă structurală, pe o perioadă limitată de 5 ani;
2. Mecanisme de coordonare obligatorie cu CSM prin comitete mixte de lucru săptămânale;
3. Proceduri de contestare rapidă a deciziilor CNICJ direct la CCR, cu termen maxim de 30 de zile pentru soluționare;
4. Amendamente explicite la Legea 303/2022 pentru a preveni interpretări abuzive care au permis în trecut controlul asupra numirilor (ex: selecția controversată a lui Marius Voineag la conducerea DNA).

Toate acestea vor fi supuse unui aviz prealabil obligatoriu al CCR și consultării publice cu asociațiile de magistrați, pentru a evita repetarea greșelilor istorice în care reformele au fost manipulate de grupuri de interes din interiorul sistemului.

2. Depolitizarea Conducerii Parchetelor și Instanțelor [S]

1. **Numirile în funcțiile de conducere** (inclusiv DNA, DIICOT, Procuror General) se vor face prin concurs public de proiecte, validat de CNICJ. Procedura va minimiza discreția politică a Ministrului Justiției și va consolida rolul CSM în selecția meritocratică, asigurând stabilitatea mandatelor pentru a evita vulnerabilizarea instituțiilor anticorupție prin schimbări frecvente de management.
2. **Democratizarea Guvernanței Interne și Restaurarea Colegiilor de Conducere:** Se restructurează fundamental colegiile de conducere ale instanțelor pentru a restabili reprezentativitatea democratică și a elimina controlul ierarhic concentrat. Noul model prevede:
 1. componența colegiului pe baza reprezentării proporționale a secțiilor specializate;
 2. alegerea directă prin vot secret al tuturor membrilor colegiului de către Adunarea Generală a magistraților instanței, cu excluderea automată a președinților de secții ca membri de drept;
 3. atribuții reale de decizie în managementul resurselor umane și logistice, alocarea sălilor de judecată și organizarea fluxului de lucru;
 4. mecanism de revocare a președinților de instanțe prin votul a 2/3 din membrii colegiului în caz de abuzuri grave documentate;
 5. publicarea lunară a tuturor deciziilor administrative ale colegiului într-un portal accesibil tuturor magistraților.

Această restructurare elimină sistemul actual în care "președinții/vicepreședinții/președinții de secție sunt mici dumnezei" și restabilește un echilibru instituțional care protejează independența internă a magistraților.

3. Mecanismul de Răspundere Directă a Magistraților [S]

1. **Clauza de Supremație și Protecție:** Codificarea explicită în statutul magistraților a principiului supremației Dreptului Uniunii Europene. Se va stipula clar că aplicarea cu prioritate a jurisprudenței obligatorii a CJUE

(Curtea de Justiție a UE) în detrimentul deciziilor instanțelor naționale sau ale Curții Constituționale care favorizează scăparea de pedeapsă a infractorilor nu poate constitui niciodată abatere disciplinară. Aceasta va debloca lupta anticorupție și va proteja magistrații integri de represalii interne.

2. **Instituirea Fondului de Compensare Judiciară, alimentat din asigurări de răspundere profesională.** În cazul condamnărilor la CEDO cauzate de erori judiciare grave sau rea-credință, fondul va acoperi despăgubirile, cu regres asupra magistraților vinovați identificați.
3. **Garanția Absolută a Continuității Completului și Prohibiția Schimbărilor Administrative Arbitrare:** Se consacră în lege principiul inviolabilității compunerii completului de judecată odată ce acesta a preluat dosarul. Schimbarea unui judecător dintr-un complet se poate face exclusiv în următoarele situații excepționale:

- deces;
- boală gravă atestată de comisie medicală oficială, cu durată estimată de peste 30 de zile;
- conflict de interese documentat și necontestat;
- recuzare legală.

În toate aceste cazuri, înlocuirea se face printr-un sistem informatic de selecție aleatorie din rândul magistraților disponibili cu specializarea corespunzătoare, fără intervenția administrativă a președintelui instanței sau a colegiului de conducere. Orice schimbare neîncadrată în aceste condiții sau dispusă fără utilizarea sistemului aleatoriu constituie infracțiune de ingerință în actul de justiție și abuz în serviciu, cu pedeapsa minimă de 3 ani închisoare.

Se introduce un mecanism automat de monitorizare a tuturor schimbărilor de complet, cu alertă instantă către CNICJ și dosarele sunt etichetate electronic ca "cu risc de prescripție artificială", suspendând temporar termenele de prescripție până la finalizarea investigației.

4. **Mecanism de Contestare Urgentă:** Se instituie o procedură specială de contestare a deciziilor administrative care schimbă compoziția

completelor sau care afectează dosare de mare corupție, cu termen maxim de 72 de ore pentru judecare.

5. Protecția Magistraților Avertizori de Integritate („Whistleblowers”):

Orice magistrat care raportează în bune credințe practici ilegale sau anti-etice va beneficia de protecție specială, inclusiv suspendarea automată a oricărei măsuri disciplinare sau administrative împotriva sa până la finalizarea investigației independente asupra acuzațiilor sale.

6. Protecția de Subzistență în Procedura Disciplinară: Pe durata suspendării din funcție ca urmare a unei sancțiuni disciplinare nedefinitive (atacate la ÎCCJ), magistratul va primi o indemnizație de subzistență (ex: 50-70% din salariu). Această sumă va fi recuperată integral de stat doar dacă sancțiunea de excludere rămâne definitivă. Măsura este necesară pentru a preveni utilizarea deprivării salariale ca instrument de presiune asupra magistraților incomozi înainte de o sentință finală.

7. Fondul Special de Protecție 'Magistrați Onești': Se înființează un fond național de protecție a magistraților integri, finanțat din 10% din valorile confiscate în dosarele de corupție, cu buget minim garantat de 50 de milioane EUR/an. Fondul va acoperi:

1. indemnizații de subzistență imediate (100% din salariu) în caz de suspendare disciplinară abuzivă;
2. asistență juridică de top pentru apărarea în proceduri disciplinare și penale;
3. programe de reîncadrare profesională pentru magistrații victime ale hărțuirii;
4. relocare temporară sau permanentă în caz de amenințări grave.

Orice magistrat poate solicita protecția fondului prin sesizare directă la CNICJ, cu obligativitatea de răspuns în 24 de ore. Mecanismul va fi monitorizat de către experți internaționali independenți.

8. Programul Național pentru Curaj în Justiție: Se va crea un program special de recunoaștere și protecție a magistraților care demonstrează curaj moral în dosare dificile. Magistrații care iau decizii nepopulare dar conforme legii în dosare de corupție de mare risc vor primi automat

protecție extinsă prin Fondul Special, inclusiv monitorizare 24/7 a securității personale. Se va institui un Premiu Anual Național 'Magistrat cu Curaj Moral', cu o recompensă financiară semnificativă (echivalentul a 2 ani de salariu) și protecție pe termen nelimitat. CNICJ va evalua trimestrial toate cazurile în care magistrați au fost supuși la presiuni externe sau cercetări disciplinare după ce au luat decizii în dosare sensibile, cu publicarea rapoartelor fără a divulga identitățile magistraților vulnerabili.

9. **Reglementarea Strictă a Delegărilor:** Toate delegările (detașările) ale magistraților trebuie să fie justificate în scris cu motive excepționale (deces, boală gravă documentată medical, conflict de interese dovedit) și aprobate de un comitet paritar format din reprezentanți ai CSM, CNICJ și societății civile. Orice delegare fără motive excepționale clare sau care afectează dosare aflate în faza finală de judecată este interzisă. Se introduce un registru public național al tuturor delegărilor, cu posibilitatea de contestare în termen de 48 de ore de către orice parte interesată. Se interzice folosirea delegărilor și detașărilor ca instrument de recompensă sau sancțiune în cariera magistraților. Toate delegările și detașările trebuie să fie motivate în scris, cu criterii obiective publice, și trebuie să respecte principiul proporționalității și necesității. Se stabilește un sistem transparent de selecție competitivă pentru delegări, cu listă publică de așteptare și criterii clare de departajare. Delegările pe perioade mai lungi de 6 luni sunt permise doar în cazuri excepționale, justificate documentar, și cu aprobarea prealabilă a CNICJ. Delegările punitive (precum în cazurile judecătorilor Daniela Panioglu și Alina Guțanu după condamnarea lui Lucian Duță pentru 6,3 milioane euro) sunt considerate infracțiuni de abuz în serviciu și atrag răspundere penală gravă atât pentru cel care dispune delegarea, cât și pentru cel care o execută. Orice încălcare a regulii continuității completului (precum în cazul spargerii completului Panioglu-Guțanu) va fi urmărită penal cu pedeapsă minimă de 3 ani.
10. **Mecanism de Protecție Preventivă pentru Magistrații în Dosare de Corupție:** Orice cercetare disciplinară împotriva unui magistrat care a pronunțat sentințe în dosare de corupție de mare risc în ultimele 6 luni este suspendată automat până la finalizarea evaluării de integritate de

către CNICJ. Judecătorii și procurorii care se află în dosare cu prescripție iminentă beneficiază de protecție specială: orice schimbare a componenței completului sau delegare în aceste dosare necesită avizul prealabil al CNICJ. Se instituie un "Fond de Protecție pentru Magistrații Victime ale Capturării Justiției", alimentat din confiscările extinse, care oferă compensații imediate și asistență juridică magistraților dați afară din sistem din motive politice (ca în cazurile Panioglu și Guțanu). Termenul de soluționare a contestațiilor privind măsurile disciplinare în aceste cazuri este redus la maxim 30 de zile.

11. **Managementul Echilibrat al Sarcinii de Lucru a Magistraților:** Se introduce un sistem obligatoriu de monitorizare a volumului de activitate a fiecărui magistrat, cu indicatori clari de performanță care țin cont de complexitatea dosarelor și de termenele legale. Când un magistrat depășește pragul de 150 de dosare active la nivelul tribunalului sau 100 de dosare active la nivelul curții de apel, se declanșează automat un mecanism de redistribuire a dosarelor sau de sprijinire cu magistrați delegați. Se stabilesc standarde minime de timp pentru analiza fiecărui dosar, în funcție de complexitate, pentru a preveni erorile cauzate de supraîncărcarea cu activitate. Resursele umane și logistice vor fi alocate în funcție de volumul real de activitate și de complexitatea dosarelor, nu doar pe baza numărului de magistrați.

4. Crearea Instituției "Avocatul Public" [S]

1. O instituție autonomă care va gestiona asistența juridică din oficiu și va oferi consiliere gratuită categoriilor vulnerabile.
2. Va include un program național robust de protecție a avertizorilor de integritate, oferind consiliere confidențială și protecție împotriva represaliilor.

5. Garantarea Independenței Financiare [S]

1. Asigurarea independenței justiției prin bugete separate, gestionate independent, pentru a elimina posibilitatea șantajului politic prin controlul finanțării.

III. Verificarea Integrității și Justiție Tranzițională (Curățarea Sistemului)

Acest capitol propune mecanismele concrete prin care sistemul judiciar va trece de la starea actuală de disfuncționalitate la integritate, folosind principii de justiție tranzițională.

1. Integritatea Sistemului Judiciar și Raporturile cu Serviciile de Informații [S]

- 1. Principiul Incompatibilității Absolute:** Se va legifera interdicția totală și neechivocă privind recrutarea magistraților ca informatori, colaboratori sau agenți acoperiți ai serviciilor de informații. Încălcarea acestei norme constituie infracțiune contra înfăptuirii justiției și atrage răspunderea penală gravă atât pentru ofițerul de informații recrutor, cât și pentru magistratul recrutat, garantând astfel impermeabilitatea actului de justiție.
- 2. Mecanismul Unidirecțional de Alertă de Integritate:** În vederea exercitării atribuțiilor de apărare a securității naționale, serviciile de informații au **obligăția legală** de a transmite de îndată către CSAT și către Comisia Națională pentru Integritate (CNICJ) orice date care indică acte de corupție, șantaj sau vulnerabilități de securitate în rândul magistraților. Acest mecanism este strict informativ și unidirecțional, excluzând orice implicare operativă a serviciilor în dosarele penale.
- 3. Suport pentru Adevărul Judiciar:** Serviciile de informații vor sprijini procesul de asanare a sistemului prin declasificarea și punerea la dispoziția Comisiei de Adevăr a informațiilor istorice relevante privind rețelele de influență din justiție, demonstrând astfel loialitatea instituțională față de valorile statului de drept reformat.

2. Comisia de Adevăr Judiciar [S] [C+S]

Stabilirea adevărului istoric: Înainte de a aplica sancțiuni sau amnistii, trebuie cunoscută dimensiunea reală a fenomenului.

1. **Audit Sistemic:** Înființarea unei comisii independente care să realizeze un audit integral al sistemului judiciar din ultimii 34 de ani.
2. **Raportul Public:** Publicarea unei „Cărți Negre” care să documenteze eșecurile sistemice, dosarele fabricate și abuzurile, servind ca bază factuală pentru procesul de vetting.
3. **Focalizare aparte pe identificarea și documentarea schimbărilor nejustificate ale componenței completelor de judecată în dosarele de corupție din ultimii 10 ani, cu analiza impactului asupra prescripției și achitărilor.**
4. **Investigarea folosirii abuzive a mecanismelor disciplinare pentru eliminarea magistraților onești, cu restaurarea carierelor celor victimizați.**
5. **Programul Național de Demantelare a Rețelelor de Influență:**
Comisia de Adevăr va implementa un program specializat de analiză a rețelelor de influență în sistemul judiciar, folosind instrumente avansate de analiză a datelor pentru a identifica și cartografia rapid rețelele de influență și interese clientelare care acționează între magistrați, politicieni și mediul de afaceri. Acest program va include:
 1. Analiza sistematică a promovărilor neobișnuite și a delegărilor punitive din ultimii 10 ani (precum cele din cazul judecătoarelor Daniela Panioglu și Alina Guțanu, ce au fost excluse din magistratură imediat după ce l-au condamnat pe Lucian Duță la 6 ani de închisoare pentru o mită de 6,3 milioane euro);
 2. Investigarea fluxurilor financiare suspecte către magistrați și familiile acestora;
 3. Cartografierea rețelelor informale de decizie în CSM și în instanțele superioare;
 4. Crearea unui program de protecție specială pentru martori care pot dovedi existența acestor rețele, cu garanții absolute de confidențialitate și relocare internațională dacă este necesar;
 5. Publicarea trimestrială a unui Raport de Alertă cu principalele rețele identificate, fără a compromite investigațiile în curs;

6. Acest program se bazează pe experiența practică documentată în interviurile cu magistrații onești care au fost victime ale acestor rețele (ex: cazul judecătorilor care au condamnat în dosarul lui Lucian Duță pentru 6,3 milioane euro și au fost ulterior excluși din magistratură);
7. Acest program va fi testat inițial pe dosare simbolice precum cel al lui Lucian Duță (fostul director CNSAS), unde modificările nejustificate ale completului au dus la prescripția dosarului și eliberarea condiționată imediată a inculpatului, în ciuda a 6,3 milioane euro prejudiciu dovedit.

3. Mecanismul de Adevăr și Amnistie Condiționată

[S] [C+S]

Instrumentul de spargere a tăcerii: Deoarece corupția sistemică este protejată de o „lege a tăcerii” („Omerta”), este necesară o abordare pragmatică pentru demantelarea rețelelor.

1. **Amnistie Parțială pentru Adevăr:** Oferirea unei amnistii limitate (exonerare de răspundere penală, dar cu pierderea funcției și interdicția de a mai ocupa funcții publice), strict pentru procurorii și judecătorii care autodenunță practicile ilegale, dezvăluie rețelele de influență și cooperează total cu autoritățile.
2. **Condiția Financiară:** Amnistia vizează exclusiv libertatea persoanei; ea nu se aplică produsului infracțiunii, fiind menținută obligativitatea confiscării extinse a oricărei averi nejustificate.
3. **Stimulente pentru Cooperare:** Cei care cooperează în faza inițială pot beneficia de măsuri de clemență profesională (ex: posibilitatea pensionării anticipate cu păstrarea dreptului la pensie contributivă), spre deosebire de cei descoperiți ulterior prin anchetă, care vor suporta rigoarea maximă a legii penale.
4. **Confidențialitatea Procesului:** Etapele preliminare ale vetting-ului vor fi confidențiale pentru a proteja sursele și a preveni distrugerea de probe.

4. Unitatea Specială de Monitorizare și Vetting [S]

1. **Operaționalizare:** Înființarea unei unități speciale independente, cu expertiză internațională, care să gestioneze dosarele de vetting și declarațiile de integritate.
2. **Supraveghere Continuă post-Amnistie:** Magistrații care au beneficiat de măsuri de clemență și au fost menținuți în sistem (dacă faptele au fost minore) vor fi supuși unei supravegheri stricte pe o perioadă de 5-10 ani. Orice recidivă duce automat la pierderea amnistiei și activarea răspunderii penale retroactive.

5. Program de Reintegrare și Reabilitare [S] [C+S]

1. **Reintegrare Condiționată:** Personalul judiciar care a trecut prin filtrul de integritate va fi inclus în programe de re-profesionalizare etică.
2. **Mecanism de Siguranță:** Unitatea Specială va raporta periodic progresul (la 6 luni), asigurând publicul că „reintegrarea” nu este o formă mascată de iertare a corupției, ci o metodă de asanare a sistemului.
3. **Reintegrarea Prioritară a Victimelor Sistemului:** Magistrații care au fost victime ale cercetărilor disciplinare abuzive sau ale altor măsuri administrative punitive motivate politic vor fi reintegrați cu prioritate în funcțiile lor originare, cu recuperarea tuturor drepturilor și compensații pentru prejudiciul moral și material. O comisie specială internațională va evalua toate cazurile de sancțiuni disciplinare din ultimii 10 ani pentru a identifica potențialele abuzuri.
4. **Unitatea Interinstituțională pentru Confiscare Extinsă:** Se înființează o unitate specializată, sub autoritatea CNICJ, formată din experți ai DNA, ANAF, Oficiului Național de Administrare a Bunurilor Confiscate și Inspectoratului General de Poliție, cu atribuții exclusive de identificare, urmărire și confiscare a bunurilor obținute ilegal în dosarele de corupție. Această unitate are competență specială pentru monitorizarea post-executare a pedepselor în dosarele de corupție și poate revoca automat liberarea condiționată dacă se constată că inculpatul nu a restituit prejudiciul integral. Se introduce obligativitatea raportării trimestriale în Parlament cu privire la eficiența confiscării extinse, cu desemnarea

explicită a magistraților responsabili cu neaplicarea acesteia. Resursele financiare obținute din confiscări sunt direcționate în proporție de 30% către bugetul justiției.

Unitatea Interinstituțională pentru Confiscare Extinsă va avea atribuții speciale de monitorizare post-executare a pedepselor în dosarele de corupție. Liberarea condiționată este REVOCATĂ automat dacă prejudiciul nu este restituit integral (cazul Mazăre - 140 milioane euro neachitați). Se creează un portal public cu toate dosarele de confiscare extinsă în desfășurare, cu actualizări săptămânale privind stadiul recuperării. Răspunderea penală directă a magistraților pentru neaplicarea legii confiscării extinse în dosarele de peste 100.000 euro devine obligatorie, cu sancțiuni de până la 3 ani închisoare pentru neglijență intenționată.

6. Responsabilizarea Factorului Politic în Capturarea Justiției

[S]

1. **Mecanism Constituțional de Demitere Automată:** Se propune modificarea Constituției pentru a introduce un mecanism clar de răspundere politică: orice ministru al Justiției sau președinte de partid care interferă în mod demonstrabil cu independența justiției (prin numiri clientelare, presiuni asupra conducerii parchetelor, influențarea componenței completelor de judecată sau sprijinirea rețelelor de influență în justiție) poate fi demis automat prin hotărâre a Parlamentului, adoptată cu majoritate de 2/3.
2. **Declanșare pe Bază de Dovezi Obiective:** Inițierea procedurii se poate face la propunerea CNICJ, a Comisiei de Adevăr sau a unei petiții cetățenești semnate de peste 100.000 de cetățeni, însoțite de dovezi clare (ex: schimbări administrative nejustificate în dosare de corupție, interceptări, decizii administrative abuzive).
3. **Scop:** Acest mecanism vizează să rupă simbioza politico-judiciară documentată în practicile din ultimii ani (ex: numirea șefului DNA în 2023, susținerea legislativă a rețelelor din CSM, promovarea legislației anti-meritocratică), asigurând că controlul politic asupra justiției devine un risc inacceptabil pentru orice actor politic.

7. Mecanism de Dialog și Alertă pentru Independența Justiției

[S]

1. **Forumul Permanent de Consultare:** Se instituie legal (nu constituțional) un Forum de Consultare între Președinția României, CSM și societatea civilă, care se întrunește trimestrial pentru a analiza starea independenței justiției. Președintele are obligația legală de a participa la minimum jumătate dintre aceste ședințe anual, cu posibilitatea de a trimite un reprezentant cu rang de secretar de stat în restul cazurilor.
2. **Mecanismul de Alertă Roșie:** Atunci când CNICJ sau cel puțin 30 de judecători/procurori semnalează în scris (cu dovezi concrete) încălcări grave ale independenței justiției (ex: schimbări arbitrare de complet în dosare de corupție, delegări punitive), președintele are obligația legală de a solicita o ședință extraordinară a CSM în termen de 15 zile pentru a analiza situația. Dacă CSM nu răspunde sau nu ia măsuri adecvate, președintele poate face publică situația și poate sesiza Comisia Europeană și GRECO.
3. **Raportul Anual Public:** Președintele va depune anual în Parlament și va face public un Raport privind Starea Independenței Justiției, bazat pe date obiective (statistici de prescripție în dosare de corupție, rate de schimbare a componenței completelor, cazuri de delegări nejustificate). Raportul va include și evaluarea măsurilor luate de CSM pentru protejarea independenței magistraților.
4. **Facilitator al Soluțiilor:** Rolul președintelui nu este de a controla justiția, ci de a facilita soluții atunci când sistemul se blochează. În situații de criză documentată (ex: 50% dintre dosarele de corupție de peste 1 milion euro au fost prescrise în ultimul an), președintele poate iniția un proces de mediere între CSM, Ministerul Justiției și societatea civilă pentru a identifica soluții urgente.

8. Riscuri și Contramăsuri [S] [C+S]

1. **Denunțuri false în procesul de amnistie:** Experiența demonstrează că sistemele de amnistie pot fi manipulate de rețelele de influență existente (exemplu: presiunile asupra procurorilor DNA pentru clasarea dosarelor

SRI sau Mocioalcă). **Contramăsură:** Implementarea unui sistem de verificare triplă condus de CNICJ, cu avocați independenți și experți internaționali, care vor analiza nu doar conținutul declarațiilor, ci și contextul și motivațiile reale ale celor care solicită amnistia.

2. **Politicizarea curților de cetățeni:** Riscul ca jurații să fie influențați sau manipulați, așa cum s-a întâmplat cu schimbările arbitrare de complet în dosarele Vanghelie sau Beuran. **Contramăsură:** Limitarea strictă la un program pilot (3 ani) exclusiv pentru dosare de mare corupție, cu training obligatoriu de 40 de ore pentru jurați, monitorizare de către societatea civilă și publicarea transparentă a motivărilor deciziilor.
3. **Terminarea artificială a dosarelor prin prescripție:** Practica documentată de schimbare repetată a completelor de judecată pentru a atinge prescripția. **Contramăsură:** Introducerea unei clauze anti-abuz care suspendă automat termenele de prescripție atunci când se constată schimbări nejustificate ale completelor, cu investigare penală automată a responsabililor.
4. **Eliminarea Abuzului Camerei Preliminare:** Aplicarea strictă a noului termen limită definit la Secțiunea II, cu sancționarea automată a abaterilor, pentru a preveni blocarea procedurală a dosarelor.

IV. Tehnologia ca Garant al Integrității și Eficienței

1. Justiție Digitală (E-Justiție) și Transparență [S]

1. **Implementarea Justiției Digitale - Transparență Totală și Acces Universal** (similar cu modelul Estonian): Implementarea unui model integral de justiție digitală, care include:

1. sistemul național de dosare electronice cu acces complet al părților implicate, avocaților și magistraților, și acces parțial pentru public (excluzând datele sensibile protejate legal);
2. transmiterea live obligatorie a tuturor proceselor de interes public major, cu arhivare permanentă și transcriere automată;

3. portal unificat pentru depunerea petițiilor, cererilor și documentelor, cu confirmare automată de primire și urmărire în timp real a stadiului;
4. extinderea sistemului ECRIS (European Criminal Records Information System) la toate parchetele pentru monitorizarea eficientă a recidivelor și a conexiunilor între infractori;
5. sistem de identitate digitală certificat pentru accesul securizat la serviciile de justiție;
6. interconectarea tuturor instituțiilor judiciare (instanțe, parchete, poliție, DNA, închisori) într-un ecosistem digital unificat;
7. publicarea automată, în format standardizat și căutabil, a tuturor hotărârilor și a statisticilor de performanță ale instanțelor (timp mediu de soluționare, rate de confirmare în apel, etc.);
8. sistem de notificări automate către părți prin SMS și email pentru orice actualizare în dosar.

Sistemul va fi implementat treptat în 24 de luni, cu buget garantat de 80 de milioane euro din fonduri UE, și va fi însoțit de programe intense de formare pentru personalul judiciar.

2. **Transparență Administrativă și Acces Electronic la Documente:** Se instituie obligativitatea publicării tuturor deciziilor administrative relevante într-un registru public electronic, accesibil tuturor magistraților și cetățenilor. Acestea includ: decizii de constituire a comisiilor de evaluare, de contestare, de organizare a concursurilor; acte de schimbare a completelor; decizii de alocare a resurselor; motivele respingerii candidaturilor la funcții de conducere. Se creează un portal centralizat unde orice magistrat poate solicita și primi documente administrative în termen de 48 de ore. Refuzul nejustificat de a furniza documente constituie abatere disciplinară gravă pentru responsabilul instituției. Toate sesizările, plângerile și contestațiile adresate conducerii instanțelor sau CSM vor primi răspuns scris în termen de 30 de zile.
3. **Platforme de Raportare Civică a Abuzurilor și Corupției.** Se implementează platforme digitale de raportare anonimă a abuzurilor, corupției și presiunilor în sistemul judiciar, inspirate din modele internaționale de succes (cum ar fi "I paid a bribe" din India sau platforma

"Integrity Watch" din UE). Aceste platforme vor permite cetățenilor, avocaților și magistraților să semnaleze incidente suspecte cu garanții absolute de confidențialitate, protecție a identității și investigare obligatorie în maxim 72 de ore. Platforma națională va include: sistem de clasificare automată a sesizărilor după nivel de risc, mecanism de urmărire publică anonimată a statutului investigației, conexiune automată cu CNICJ pentru cazurile grave și raportare lunară publică a tuturor sesizărilor validate, a măsurilor luate și a rezultatelor obținute. Toate instituțiile judiciare vor fi obligate să aloce un ofițer de integritate dedicat monitorizării și răspunsului la sesizările primite prin această platformă. Bugetul anual pentru menținerea și dezvoltarea platformei va fi asigurat din fonduri UE dedicate transparenței.

4. **Programul Național de Infrastructură Judiciară:** Se alocă 200 de milioane EUR din fonduri UE în următorii 3 ani pentru construirea a minimum 500 de săli de judecată noi și modernizarea celor existente. Fiecare judecător va avea sala sa proprie de judecată, eliminându-se sistemul de împărțășire a sălilor între zeci de magistrați. Se introduce sistemul de repartizare electronică a dosarelor cu limitare strictă a volumului maxim de 100 de dosare active per judecător la Curtea de Apel și 150 la tribunal. Dosarele care depășesc acest volum vor fi automat transferate altor judecători. Se introduce un sistem de monitorizare în timp real a volumului de muncă, cu alerte automate către CNICJ atunci când limitele sunt depășite. Programul va fi finalizat până în 2028 cu finanțare garantată prin mecanisme anti-capturare.

2. Utilizarea Inteligenței Artificiale [S]

1. **Analiza datelor judiciare** pentru a identifica modele suspecte și a sprijini mecanismele de integritate.
2. **Cadru Etic și Garanția Umană:** Adoptarea unui cadru strict de guvernanta AI care să interzică deciziile judiciare automate. Orice analiză AI va avea doar rol consultativ, decizia finală aparținând exclusiv factorului uman (sub control uman obligatoriu), pentru a respecta Art. 47 din Carta Drepturilor Fundamentale a UE. „Human in the loop” denotă supervizare

umană obligatorie asupra deciziilor AI, conform Ghidului UE privind AI etică (2021).

3. **Auditarea Algoritmilor:** Obligatorietatea transparenței codului sursă și auditarea periodică a algoritmilor pentru a elimina riscul de prejudecăți sau discriminare rasială, socială sau etnică, inerent datelor istorice de antrenament ai algoritmului.

3. Implementarea Tehnologiei Blockchain [S]

1. Securizarea documentelor și prevenirea falsificărilor în sistemul judiciar.
2. Implementarea Tehnologiei Blockchain pentru repartizarea aleatorie a dosarelor și securizarea probelor digitale, eliminând orice posibilitate de manipulare retroactivă a fișierelor.

4. Competențe Digitale și Securitate Cibernetică

Implementarea tehnologiei în sistemul judiciar va include:

1. **Formarea Personalului:** Programe de formare pentru personalul judiciar.
2. **Securitatea Datelor:** Măsuri pentru asigurarea securității și confidențialității datelor.

V. Vetting-ul Popular (Presiunea Civică)

1. Justiția Participativă și Curțile de Cetățeni (Proiect Pilot)

[C] [C+S]

1. Instituirea Curților de Cetățeni (Jurați) – Faza Pilot: Lansarea unui program pilot, limitat inițial la o perioadă de 3 ani și aplicabil exclusiv pentru cazurile de mare corupție și crimă organizată cu impact social major. Aceste complete vor fi mixte (judecător profesionist + jurați selecționați aleatoriu), având rolul de a testa impactul legitimității populare asupra încrederii în actul de justiție, fără a afecta competența tehnică a instanțelor ordinare.

2. **Tribunalele Civice de Monitorizare:** Înființarea și recunoașterea unor instanțe morale civile care pot audia public (fără efect penal direct, dar cu impact de reputație) cazurile de corupție clasate dubios, emițând „verdicte morale” pentru a menține presiunea publică asupra integrității sistemului.

2. Boicot și Presiune Economică [C] 🏠

1. Crearea de liste publice cu firme și avocați care profită de pe urma corupției sistemice și organizarea de campanii de boicotare a acestora.

3. Construirea de Infrastructură Civică Alternativă [C+S] 🤝

1. Educație Juridică de Masă: Crearea de ateliere locale și online pentru a crește competența civică a populației.
2. Curți Civice și Arbitraj Comunitar: Înființarea unor curți de arbitraj respectate la nivel local pentru a rezolva conflicte minore, degrevând instanțele oficiale și demonstrând eficiența justiției participative.

4. Alianțe Strategice și Presiune Internațională [C] 🏠

1. **Colaborare cu Instituții Europene:** Petiționarea masivă a instituțiilor UE (Comisia Europeană, GRECO) pentru activarea mecanismelor de monitorizare și cooperare (ex. MCV).
2. **Parteneriate cu Media Independentă:** Finanțarea colectivă și susținerea jurnalismului de investigație, care acționează ca un mecanism neoficial de evaluare de integritate.

5. Implicarea Societății Civile

Societatea civilă va fi implicată activ în procesul de reformă prin:

1. **Participare Directă:** Implicarea în acțiuni civice și monitorizare.

2. **Consultare și Reacții** (/feedback'): Mecanisme prin care cetățenii pot trimite sesizări și propuneri.

VI. Implementare Strategică Fazată / „Foaie de parcurs”

1. Fazele / etapele:

Faza 1 (Anul 1): Organizare și Șoc Terapeutic [C] [S]

Etapă 1: Crearea Arhitecturii de Urgență

1. Crearea imediată a CNICJ și a Fondului Special de Protecție pentru magistrații onești, cu transfer de urgență a 50 de milioane euro din bugetul Ministerului Justiției;
2. Adoptarea cadrului legislativ de urgență pentru Vetting și mecanismul de suspendare automată a imunităților pentru magistrații sub anchetă;
3. Lansarea platformelor de denunțare cu garanții absolute de confidențialitate și investigare obligatorie în 72h;
4. În primele 30 de zile, reluarea și accelerarea a minimum 5 dosare emblematic de corupție;

Etapă 2: Digitalizarea Transparenței

1. Implementarea sistemului blockchain de repartizare a dosarelor în 3 instanțe pilot (București, Cluj, Constanța);
2. Lansarea platformei 'Justiție Transparentă' cu acces live la toate dosarele de corupție de peste 1 milion euro;
3. Obținerea suportului financiar și tehnic internațional (UE, GRECO, Banca Mondială) cu mecanisme de raportare directă către Comisia Europeană;
4. Înființarea Consiliului de Monitorizare Internațional cu drept de veto asupra modificărilor legislative care slăbesc independența justiției;

Etapă 3: Implicarea Civică

1. Lansarea Programului Național de Educație Civică 'Cetățeanul Protejat' în școli și online, un program care:
 - a) dezvoltă conștientizarea drepturilor cetățenești: Învăță cetățenii să-și cunoască și să-și apere drepturile în sistemul judiciar;
 - b) explică mecanismele reformei: Prezintă în termeni accesibili măsurile de reformă, beneficiile și modalitățile de participare a cetățenilor;
 - c) demistifică procesul judiciar: Educația juridică de bază pentru a reduce teama și neîncrederea față de sistemul de justiție;
 - d) promovează raportarea abuzurilor: Informează cetățenii despre canalele sigure și confidențiale de raportare a corupției și abuzurilor;
2. Prima rundă de selecție a juraților civici pentru dosarele de corupție de excepție;
3. Organizarea de audieri publice pentru auditul independent al instanțelor cu participarea societății civile;
4. Asigurarea consensului politic prin mecanisme de dialog inclusiv cu toate părțile interesate;

Impact Vizibil la Sfârșitul Acestui An:

1. Cel puțin un dosar de corupție încheiat cu recuperarea integrală a prejudiciului și condamnare efectivă;
2. Reducerea cu 50% a termenilor de soluționare a dosarelor în camera preliminară;
3. Publicarea primului Raport al CNICJ cu identificarea a minimum 3 rețele de influență în justiție;
4. Creșterea vizibilă a încrederii publice măsurată prin sondaje independente;

Faza 2 (Anii 2-4): Presiune și Curățare [C] [S]

1. Punerea în aplicare a Vetting-ului magistraților, gestionând simultan criza de personal.
2. Operaționalizarea CNICJ și a Avocatului Public.

3. Acțiuni civice de presiune: Demararea protestelor creative și a tribunalelor civice pentru cazuri emblematice, inițierea campaniilor de boicot și depunerea petițiilor către UE.

Faza 3 (Anii 3-5): Instituționalizare și Consolidare

[C] [S]

1. Demararea proiectelor de digitalizare la scară largă (E-Justiție, DLT pentru probe).
2. Instituționalizarea civică: Dezvoltarea programelor de educație juridică de masă și crearea curților de arbitraj comunitar.
3. Consolidarea alianțelor cu media independentă.

Faza 4 (Obiectiv 5+ ani): Schimbare Sistemică [C] [S]

1. Adoptarea reformelor legislative majore, forțate prin presiune civică.
2. Integrarea deplină a curților specializate anticorupție cu participare civică.
3. Stabilizarea unui sistem judiciar hibrid (magistrați profesioniști + juriuri populare).

2. Strategie de Gestionare a Rezistenței Interne și Externe [S] [C]

Diagnostic al rezistenței anticipate: În urma ultimelor evidențe publice se evidențiază clar faptul că, principalele obstacole pot veni nu doar din partea factorului politic, ci și din grupuri consolidate de influență în interiorul sistemului judiciar. Aceste grupuri au demonstrat capacitatea de a folosi mecanisme administrative (schimbări de complet, cercetări disciplinare punitive) și resurse media pentru a bloca reformele.

Strategia de mitigare:

1. **Dialog inclusiv cu opoziția constructivă:** Inițierea unui "Forum Permanență pentru Reformă" cu reprezentanți ai tuturor asociațiilor de magistrați (inclusiv AMR și cele mai critice), cu agenda transparentă și protocol de consens minim. Acest forum va funcționa ca spațiu de

negociere pentru a transforma potențialii adversari în parteneri (model inspirat din reformele din Georgia).

2. **Expunerea publică a rezistenței:** Crearea unui sistem de monitorizare civică a implementării reformei, cu raportare în timp real a oricărei încercări de sabotaj (ex: schimbări nejustificate de complet, detașări punitive ca în cazul judecătoarelor Daniela Panioglu și Alina Guțanu). Aceste date vor fi transmise direct către partenerii internaționali (UE, GRECO) și mediatizate strategic pentru a genera presiune publică.
3. **Protecția activiștilor din justiție:** Instituirea unui "Fond de Protecție pentru Magistrații Integri", finanțat din bugetul de stat și donații private verificate, care va acoperi costurile de apărare legală în cazul cercetărilor disciplinare abuzive și va oferi sprijin psihologic și reîncadrare profesională magistraților victime ale hărțuirii (model inspirat din Polonia, dar adaptat la contextul românesc).
4. **Mecanisme de presiune externă:** Reactivarea Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV) cu indicatori clari legați de reformă, cu raportare trimestrială direct la Comisia Europeană. În caz de blocare intenționată, declanșarea automată a procedurii Articolului 7 din Tratatul UE cu suspensia parțială a dreptului de vot în Consiliul UE pentru România.

Această strategie recunoaște realitatea dură că reforma justiției nu este doar un proces tehnic, ci și una politică și umană, unde învingerea rețelelor de influență necesită atât mecanisme instituționale, cât și o abordare psihologică inteligentă a rezistenței.

3. Indicatori de Succes și Ținte Asumate:

1. Reducerea Cazurilor de Lipsă a Răspunderii: Scăderea cu minim 80% a cazurilor de mare corupție închise prin prescripție în primii 3 ani; eliminarea totală a prescripției artificiale prin schimbări nejustificate ale completelor.
2. Liberări Condiționate Responsabile: Reducerea cu 70% a cazurilor de liberare condiționată în dosare de corupție fără restituirea prejudiciului (cazul Mazăre - 140 milioane euro neachitați); aplicarea obligatorie a executării pedepselor pentru corupție de peste 100.000 euro.

3. Deblocarea Camerei Preliminare: Reducerea la maxim 5% a dosarelor care depășesc termenul legal de 60 de zile în camera preliminară (comparativ cu situația actuală cu dosare blocate 5-6 ani); trecerea automată la judecata pe fond pentru cele peste 60 de zile.
4. Recuperarea Prejudiciilor: Creșterea ratei de recuperare a produsului infracțional de la media actuală (~10-15%) la peste 70% până în anul 4, prin aplicarea efectivă a legii confiscării extinse.
5. Protejarea Magistraților Onești: Reducerea cu 90% a delegărilor punitive și a cercetărilor disciplinare abuzive (ca în cazurile judecătorilor Panioglu și Guțanu) în primii 2 ani; reintegrarea cu prioritate a victimelor acestor practici.
6. Transparență și Încredere: Creșterea gradului de încredere a populației în justiție la peste 50% în Eurobarometru (de la nivelul actual scăzut); publicarea lunară a statisticilor clare privind performanța justiției (rate de prescripție, recuperare prejudicii, timp mediu de soluționare).

4. Resurse și finanțare

Surse de finanțare realiste și sustenabile:

Implementarea reformei necesită o abordare inovatoare a finanțării, care să evite dependența de bugetul de stat (vulnerabil la presiuni politice) și să utilizeze resursele existente nevalorificate:

1. **40% fonduri UE structurale** (PNRR 2021-2027, Next Generation EU): Se va crea un "Pilon Justiție Funcțională" cu alocări specifice pentru digitalizare, formare și infrastructură, cu mecanisme de raportare directă către Comisia Europeană pentru a evita capturarea fondurilor de către interese locale;
2. **30% buget național re-alocat strategic**: Redirecționarea fondurilor din cheltuielile birocratice excesive și din bugetul Ministerului Justiției (actualmente axat pe menținerea status quo-ului) către proiecte cu impact direct (ex: plata unor indemnizații de subzistență magistraților suspendați abuziv, ca în cazul descris de Daniela Panioglu);

3. **30% confiscări extinse din corupție:** Se va institui un **Fond Special al Reformei**, alimentat din valorile confiscate în dosare de corupție de mare risc (estimat 500 mil. EUR/an), cu gestiune transparentă și audit extern trimestrial. De exemplu, numai din dosarul Vanghelie ar fi putut fi recuperați 15 mil. EUR pentru finanțarea reformei, în loc să fie pierduți prin prescripție ca urmare a schimbărilor artificiale de complet;
4. **Parteneriate strategice:** Banca Mondială va fi implicată în auditul inițial al sistemului (cost estimat 2 mil. EUR), în timp ce Fondul Monetar Internațional va asigura consiliere tehnică pentru sustenabilitatea financiară pe termen lung. Organizații precum Transparency International și GRECO vor monitoriza utilizarea fondurilor pentru a preveni devierea acestora.

Raport Cost-Beneficiu: Investiția inițială de 750 mil. EUR pe 5 ani va genera economii semnificative:

1. Reducerea cu 70% a costurilor legate de condamnările la CEDO (actualmente 15-20 mil. EUR/an);
2. Recuperarea prejudiciilor din corupție (estimat 1-2 mld. EUR în 3 ani, precum în dosarele DNA cu Vanghelie sau Hexi Pharma);
3. Creșterea încrederii investitorilor străini (evaluată la +0.5% PIB/an conform studiilor Băncii Mondiale).
Această abordare transformă reforma dintr-un cost într-o investiție strategică cu randament garantat.

5. Comunicarea și transparența

Un plan de comunicare clar va asigura transparența procesului de reformă.

Acesta va include:

- **Comunicare Publică:** Rapoarte periodice despre progresul implementării.
- **Feedback Continuu:** Mecanisme de feedback pentru cetățeni și instituții.

6. Plan de Continuitate și Reacție la Criză

Un plan de urgență va fi elaborat pentru a gestiona eventualele obstacole sau rezistențe la implementare. Acest plan va include strategii pentru a depăși rezistența la schimbare și pentru a gestiona crizele.

7. Evaluare și Feedback Continuu

Un mecanism de evaluare și feedback continuu va asigura că reformele rămân pe drumul cel bun și pot fi ajustate după necesități.

8. Colaborare Internațională

Colaborarea internațională va fi asigurată prin:

1. **Parteneriate cu Instituții Europene:** Sprijin tehnic și financiar.
2. **Schimb de Bune Practici:** Colaborare cu alte țări pentru schimbul de experiență.

9. Mecanisme de Prevenire a Derailării Reformei:

1. **Sistem de Alertă Rapidă:** Se instituie o platformă digitală dedicată (www.nume-secret-momentan-pentru-prevenire-capturare.ro) și o linie telefonică specială (0800XYZ-idem) pentru sesizări, prin care orice cetățean poate sesiza CNICJ cu dovezi concrete privind sabotarea reformei (schimbări nejustificate de complet, delegări punitive etc.), cu garanția confidențialității identității sesizantului și investigare obligatorie în 48 de ore. Platforma va fi gestionată de CNICJ cu monitorizare externă de către GRECO și societatea civilă.
2. **Consiliu de Monitorizare Internațional:** Se instituie un consiliu de monitorizare internațional compus din experți numiți de Comisia Europeană, GRECO și Consiliul Europei, cu drept de veto asupra oricărei modificări legislative care slăbește independența justiției sau întărește controlul politic.

3. **Protecția Martorilor:** Protecția specială a martorilor care semnalizează încercări de sabotare a reformei, cu relocare și schimbare de identitate dacă este necesar.
4. **Plan B pentru Decizii CCR Neconstituționale:** În cazul în care Curtea Constituțională declară neconstituționale măsuri cheie (ex: imprescriptibilitatea corupției sau modificările legislative privind Camera Preliminară), se activează imediat mecanismul alternativ de protecție a intereselor UE, prin aplicarea directă a jurisprudenței CJUE conform art. 267 TFUE. CNICJ va elabora în termen de 14 zile o variantă ajustată a măsurii neconstituționale care să păstreze esența reformei, dar să respecte decizia CCR. În paralel, se inițiază un proces de amendare constituțională cu sprijin popular masiv (petiții publice, consultări regionale) pentru a asigura alinierea Constituției la standardele europene în materie de combatere a corupției. Toate aceste măsuri vor fi coordonate cu Comisia Europeană și GRECO pentru a menține presiunea internațională necesară.
5. **Fond de Protecție:** Se creează un fond național pentru protejarea magistraților care riscă să fie victimați în procesul de reformă, alimentat din 5% din valorile confiscate în dosarele de corupție.
6. **Clauză de Salvaguardare:** Se introduce o clauză de 'salvaguardare democratică' care declanșează automat un referendum consultativ național și sesizarea Comisiei Europene dacă se încearcă modificarea Constituției sau a legilor fundamentale fără respectarea procedurilor de consultare.

VII. Concluzie

Reforma justiției nu este doar o necesitate, ci o oportunitate de a reconstrui încrederea în statul de drept și de a crea o societate mai dreaptă și transparentă. Eșecul combaterii corupției nu este o lipsă de legi, ci o lipsă a unei infrastructuri etice adecvate. Această reformă integrată nu este doar un plan, ci un angajament pentru o transformare profundă și durabilă a justiției.

Prin combinarea standardelor de merit și ale autonomiei structurale cu măsuri radicale de igienizare, garanții tehnologice și un mecanism de siguranță civic, putem crea un sistem judiciar care să răspundă nevoilor cetățenilor și să asigure protecția drepturilor fundamentale.

Fiecare pas din acest proiect este un pas către o justiție mai corectă și eficientă, o justiție care să inspire încredere și să protejeze drepturile tuturor. Prin implicarea activă a societății civile și colaborarea strânsă cu instituțiile statului, putem asigura o transformare reală și durabilă.

Implementarea acestei reforme nu este doar o responsabilitate, ci o oportunitate de a construi un viitor mai bun pentru toți cetățenii. Fiecare acțiune, fiecare măsură și fiecare pas înainte ne aduce mai aproape de o justiție care să fie un model de integritate și transparență.

În final, această reformă nu este doar despre schimbarea sistemului, ci despre reconstruirea încrederii și crearea unei societăți mai drepte și echitabile. Împreună, putem face diferența și putem asigura o justiție care să servească cu adevărat interesele publice și să protejeze drepturile fundamentale ale fiecărui cetățean.

Contribuie și Tu la promovarea acestui Proiect

[apasă aici pentru a deschide pagina de donații și detalii suplimentare](#)

sau, dacă citești acest document de pe hârtie, accesează: nouaromania.eu /

Conturi Donații din meniu